

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica 7.

Osebni pogovor od 10. do 12. ure predp. in od 3. do 4. ure pop.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin. od garmondvrste za vsako krat.

MIR.

S prilogo „Domoljub“ za koroške naročnike.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 13. oktobra 1904.

Štev. 41.

Naročnikom in prijateljem „Mira“!

Časopisje je velemoč, je dejal veliki nemški državnik, in njegove besede so bile popolnoma opravilne, kar nam jasno kaže zgodovina držav in narodov, o čemer nas prepričuje prošlost in sedanjost naših sosedov, kar najbolj občutimo mi Slovenci, posebno pa naš slovenski narod tostran Karavank, koroški Slovenci.

Bili so časi, ko je na Koroškem vzplamtela po redko nasejanih slovenskih rodoljubih zanetena iskrica narodne zavesti v visok plamen; bili so časi Janežičevi in Einspielerjevi, lepi časi, divni časi vstajanja slovenskega naroda iz stoinstoletnega mrtvila, in takrat, bilo je pred 23. leti, so izprevideli koroški rodoljubi, da je treba slovenskemu narodu na Koroškem časopisa, iz katerega naj zajema navdušenosti za sveto narodno stvar, iz katerega naj črpa pouka in zabave, v katerem naj izraža svoje veselje in svoje trpljenje. In tako so podali narodni možje svojemu narodu list, ki naj bi napravil mir med obema narodnostima na Koroškem, in naredili so mu ime „Mir“.

Edini pot do sprave in miru je: „Vsakemu svoje!“ tako čitamo v prvi številki „Mira“. Da, res lepo je to načelo, ni ga lepšega, toda tedaj, ako bi se mir ne vsiljeval le eni stranki, dočim druga pozna le boj, pa ne boj pravičen, pošten, temveč le rop, zavratni napad, mesarsko klanje. Da, bili so časi, ko je „Mir“ oznanjal mir med narodoma, ko je imel sicer nasprotnike, toda nasprotnike, o katerih poštenosti se ni dvomilo, ali sedaj, ko so vzrasli kakor mušnice po dežju na Koroškem časopisi, katerim je prava in edina slast grditi in blatiti vse, kar le količkaj čuti in misli slovenski, ko se oznanjevalce miru pita s psovki, katerih ni čuti niti v najsmrdljivejših beznicah, ko se Slovenca, samo da se pokaže Slovenca, napada z gorjačo in kolom, sedaj pač ne kaže več oznanjati miru, ne, sedaj ne bodi naše geslo mir, temveč boj, boj in zopet boj, da rešimo to, kar nam hočejo naši zagrizeni nasprotniki z največjim nasiljem odvzeti, da obranimo vsaj to, kar imamo, kar nam je vsled naše popustljivosti in malomarnosti skoraj proti naši volji ostalo. Seveda se pa nikakor ne odrečemo onega, kar so nam odvzeli! Naša pot nam je jasno začrtana: niti na levo, niti na desno — krepko naprej pod narodno slovensko zastavo. Proč z vsemi pomisleki, saj jih naši nasprotniki tudi nimajo, proč z malenkostmi, saj se gre za naš mili slovenski narod, da ga iztrgamo iz krempljev požrešnega vsenemškega kragulja, da obudimo v našem ljudstvu ono krepko narodno zavest, ki dviga posameznika do moža narodnjaka-poštenjaka. Vse za narod bodi nam geslo in s tem geslom na naši bojni zastavi in s prepričanjem v srcu, da zmaga mora biti naša, stopimo pred naše sovraže in ne bo se nam jih treba bati.

Korenina daje drevesu moč, in če korenina začne gniti, je drevo izgubljeno. Marsikaj gnilega je pač na korenini slovenskega naroda na Koroškem in to gnilobo, ki kvari drevesu mogočno vzrast, to gnilobo je treba odpraviti, pa bilo na katerikoli način. Vrtnar vzame spomladl nož in škarje in ni mu žal, ako izgubi drevo to ali ono vejo, saj vé, da bo očiščeno obrodilo v jeseni obilnejši sad. Ravno tako naš narod. Od korenine pa do vrha ga hočemo očistiti; ako odpade kaka vejica, ako odleti ta ali oni, nič ne dá, samo da bo narod zdrav, saj je potem pričakovati obilnejšega sadu. — Ni vse zlato, kar se sveti, in marsikdo, ki se kaže narodnjaka, je volk v ovčji koži, ki si obeta od svoje navidezne narodnosti bodisi to ali ono sebi v dobiček, pa bodi to narodu v prid ali ne. Proč z njimi! Marsikaj se kaže v obleki narodnosti, kar ni narodno, vsaj slovensko-narodno ne. Proč s tako navlakto! To in ono je morebiti dobro za slovenski narod v posameznih kronovinah, ali nikakor ne za koroške Slovence, — tudi s takimi za nas škodljivimi igračami v stran! Očistimo in pometimo

našo hišo in dobro bomo gospodarili v nji, ako bomo gospodarili po enotnem načrtu. V slogi je moč, v neslogi pogin! V časih Andrejevih niso poznali postranskih potov, temveč so hodili vsi po istem enem, skupnem!

Slovenski narod na Koroškem se je zdel ostalim Slovincem že skoraj popolnoma izgubljen. Kolikokrat, ali pravzaprav zadnje čase se sploh drugega ni čitalo nego: „tužni Gorotan“, „umirajoči vas pozdravljajo“ in druge take enake. Toda mili narod, ali pa so te pogrebne pesmi tudi resnične? Ne! Laž so, izmišljotine nekaterih, ki sami bolehalo na narodni sušici, onih, ki ne čutijo toliko narodne samozavesti v sebi, da bi sami sebi priznali, da še narodno živé. In ti strahopetci hočejo, da bi storilo kar sto tisoč in še več slovenskih Korošcev naroden samomor! Ne boš! Seveda, lahko je napisati: „morituri vos salutant“ (umirajoči vas pozdravljajo), ni ravno težko odvzeti poguma malo pogumnejšim, a težje je potem popravljati neumnosti, ki jih ta ali oni napravi s svojo strahopetnostjo. Slovenski narod na Koroškem ne mara kar tebi ničmeninič poginiti, ne, ampak ima v sebi moč za krepko, uspešno narodno delo, in to moč mu je treba pokazati, povedati mu je treba, da jo ima in kako naj jo porabi. Tega je treba, ne pa „tužnosti“ in pozdravov „umirajočih“.

Naši narodni nasprotniki, in k tem pristevamo vse, kar ni vedno in odločno z nami, kar ne čuti odločno narodno slovenski, so si organizirali močno armado časopisja proti kateremu nam je edino orožje naš „Mir“. V začetku smo že omenili mnenje velikega državnika o časopisju in nepotrebno se nam zdi, še dalje govoriti o važnosti in potrebi istega. Rečemo le toliko, da je „Mir“ za koroške Slovence tolikega pomena, kakor voda ribi. List ki naj zbudi celo slovensko Koroško v živahno narodno življenje, ki naj krepko in odločno zastopa koristi stotisoč Slovencev, — lepa, hvaležna, toda težavna naloga, katera se ne dá izvršiti, ako nima list krepke opore v narodu samem. Obracamo se torej tem potom na naše prijatelje, da se trdno oklenejo našega lista in tako pomagajo uredništvu, da bo moglo uspešno vršiti svojo zadačo, da bo list tak, kakor ga zahtevajo narodove potrebe. Poudarjamo pa še enkrat, da bo „Mir“ stal na odločno radikalno narodni podlagi in da od tega stališča ne odstopimo niti za las, kajti prepričani smo, da je to stališče edino pravo za razmere na Koroškem in da je vsako drugačno delo ako ne ravno pogubonosno, pač pa popolnoma brezuspešno. Komur je torej mar narodnega dela, naj stopi v naš krog, da z združenimi močmi nadaljujemo boj za pravice našega milega naroda!

V to ime vsem starim in novim naročnikom in prijateljem našega lista najkrepkejši: Na zdar!

Uredništvo.

Ustanovljajte slovenska društva.

(Govor g. Juga na shodu na Strmcu.)

Ako pregledujemo zgodovino slovenskega naroda, videli bodemo, da so že stari Slovenci, predno so se priselili v kraje, kjer prebivamo sedaj mi kot njihovi potomci, imeli svoje narodne zборе, v katerih so sklepali o postavah in kako se bodo borili proti sovražnikom, od katerih so bili večkrat napadeni.

Čutili so se, ker jih je vezal eden jezik in ena vera, v edinosti močnejše, in z združenimi močmi boriti se proti sovražnikom bila jim je lahka naloga.

Stari Slovenci so bili, kratko rečeno, povsod in v vseh zadevah edini, ker v to so jih silile ne le takratne okolščine, temveč že nekaj notranjega jih je dognalo do prepričanja, da je le edino v slogi moč.

Tudi mi čutimo dandanašnji, ko nas od vseh strani dan za dnevom napadajo sovražniki, kateri nam hočejo vzeti naš jezik, potrebo, da se združujemo, da ne bomo od njih premagani.

To naše združevanje v sedanjem času se je pričelo vsled vedno večjega pritiska od strani naših nasprotnikov in iz ljubezni do naroda, saj nas vendar družijo isti jezik in ista narodnost.

Ustanovljajmo si nova slovenska društva! Zbirajmo v ta društva poštene slovensko misleče ljudi! Poučujmo društvenike na podlagi dobrih časopisov in knjig, da bodo spoznali, kaj se pravi boriti se za materin jezik, za svoj narod. Ne sramujmo se, biti član kakega slovenskega društva; to naj bode slehernemu le v ponos, da se zaveda, da je sin slovenske matere.

Nasprotniki se nam sicer posmehujejo, ako slišijo, da se je tu ali tam ustanovilo slovensko društvo. Vendar pa oni s tem zasmehovanjem kažejo svoj strah pred slovenskimi društvi, ker dobro vedo, da se le edino v društvih izobražujejo ljudje, da se jim edino le v društvih vcepi v srce narodno prepričanje in ljubezen do materinega jezika in da edino le iz društev prihajajo močje, kateri stojijo trdno kakor skala za slovensko stvar.

Znano je, da je v krajih, kjer ni slovenskih društev, največ odpadnikov, največ nemčurjev. Pa temu se ne smemo čuditi in dotičnikom tudi ne smemo tega zameriti, in zakaj bi jim tudi, saj oni niso temu sami krivi, da so padli v roke Slovincem sovražnim Nemcem, kateri so jim dali na razpolago svoja društva, nemške knjige in časopise in so na ta način posamezne, zvaživši jih v svoje gostilne, lahko pridobili za svoje namene.

Opuščajmo torej gostilne, v katerih se zbirajo naši nasprotniki! Ne podpirajmo gostilničarjev in trgovcev, kateri se nam prilizujejo in so nam prijazni le zato, ker jim nosimo denar. Opuščajmo časopisje, katero nam nasprotuje, katero blati naš mili jezik in zasramuje naš slovenski rod.

Mladičji in močje! Ne dajte se zapeljati svojim nasprotnikom! Ne verjemite obljubam, ktere vam dajejo vaši sovražniki le zato, da bi vi zatajili svoj materin jezik, da bi se odtujili svojemu rodu. Ustanovite si društva ali vsaj družbe, v katerih imejte slovenske časopise in knjige! Shajajte se večkrat v svojih društvih in tako z združenimi močmi nadaljujte boj, katerega smo pričeli, in zmaga nam je zagotovljena.

Koroške novice.

P. n. gg. dopisnikom našega lista. Z ozirom nato, da so se z današnjo številko zgodile i v uredništvu i v listu samem večje izpremembe, prosimo naše p. n. gg. dopisnike, da naslavljajo odslej vse dopise, tičoč se uredništva, edino le na uredništvo „Mira“, ker nihče drug ni pooblaščen sprejemati uredniških stvari. Obenem opozarjamo p. n. gg. dopisnike, da naj vpoštevajo načela, katera smo pojasnili v današnjem uvodnem članku. List bo stal na odločno narodni podlagi, naj se torej dopisi vedno in vselej ravna po teh načelih. Stvari, ki nimajo nikakega pomena za korist in napredek naroda, bodisi v tem ali onem oziru, se ne bodo priobčevala. Posebno pa opozarjamo p. n. gg. dopisnike, da naj ne pišejo dopisov, kateri bi se dali meriti na sežnje. Pišite na kratko in jedernato, da bo list prinašal obilo raznovrstnega beriva. Varujte se osebnosti, kajti zagotovila, da se dá to in ono dokazati s pričami, so že marsikaterega urednika spravila v zapor. Ne pišite preveč, pač pa to, kar pišete, dobro in premišljeno. Sklep lista je v terek opoldne, dopisi, ki dosepejo pozneje, se objavijo šele v prihodnji številki. — Nadejamo se, da nam bodo ostali zvesti vsi dosedanji dopisniki in da nam bo prirastlo še lepo število novih. Torej na skupno delo v prospek naroda!

Uredništvo.

Narodni kolek družbe sv. Cirila in Metodaja bo imelo odslej v zalogi uredništvo „Mira“, kamor naj se obračajo zavedni Slovenci, ki hočejo s tem narodnim davkom pripomoči naši prepotrebni družbi do boljšega gmotnega stanja. Narodni kolek je po Koroškem vse premalo razširjen. Tekom enega tedna ni dobilo uredništvo „Mira“ niti enega pisma, kolekovanega z narodnim kolekom. Po-

Bliskalo se je in grmelo in veter je tulil, da je postajalo človeka groza, in ko je napočil dan, je bila Koprivna — bela. Zima je zmagala in že nas zakriva s svojo mrzlo sneženo odejo, vendar upamo, da se je bodedo za nekaj časa še znebili. — Kmetje so pri nas vsi potrti. Otava jim je skoraj vsa pognila, tudi žita, kakor rži, ovsu in ajde še niso vsi spravili pod streho. Pa upajmo še lepših dni!

Iz Sv. Danijela. Naša cerkev je dobila nov oltar, prekrasno delo domačina g. akad. podobarja Progarja iz Celovca. Glavna skupina, Danijel v levnjaku, je izvedena v reliefu. Na straneh sta sv. Ciril in Metod, izvršena istotako mojstrsko. Prekrasno, res umetniško delo je primeroma zelo ceno. G. Progarju moramo izreči pač največje priznanje in iskreno zahvalo. — V Strojni smo dali slikati, deloma na presno, vso cerkev. Delo je izvršil prav dobro g. Prongg iz Štajarskega. Slovence, žal, ni bilo mogoče dobiti.

Koroški deželni zbor.

8. seja dne 29. septembra.

V seji dne 29. septembra se je razvila živahna debata o uravnavi hudournikov. Posl. Dreyhorst omenja, da je že lani deželni zbor sklenil uravnati 21 hudournikov v kanalski dolini. Stroški so bili proračunani na 720.000 K, od katerih naj bi dežela plačala le 10 odstotkov v večletnih obrokih. Nadalje poroča, da se je za razna dela po lanski povodnji, posebno za uravnavo Filce in Suhe, porabilo 32.540 K, s čimer pa Žabnice še vedno niso popolnoma zavarovane. Za uravnavo Ukve je treba 30.800 K. Dežela naj bi k tej svoti doprinesla 10%, t. j. 3080 K.

Posl. Grafenauer je mnenja, da svota 30.800 K nikakor ne zadostuje in sploh dvomi, da bi imela ta uravnava trajen uspeh. Vas Ukve bi bila še vedno v nevarnosti tudi ob manjši povodnji, kakor je bila lani. Na Spodnjem Koroškem je mnogo lepih, neobljudenih krajev, kateri so za obdelovanje mnogo priprajnejši, nego kanalska dolina. Ali ne bi bilo morda primerno, da se v teh krajih nakupijo posestva za prebivalstvo Ukev in bližnjih krajev, katero bi se potem preselilo v celoti na nova posestva. Gosp. poslanec nato pripominja, da je v istem zmislu govoril, ko se je šlo za uravnavo Oselice, katera je stala 250.000 K, kar pa je bilo vse brez uspeha, ker je cela struga zopet zasuta. Vzlje temu pa bo glasoval za predlog.

Dež. predsednik meni, da se uravnava le zato zavlačuje, ker dežela prispeva le 10, ne pa 20 odstotkov, kakor bi morala. Prebivalstva preseliti pa ne kaže, ker vsak rad ostane v svojem rodnem kraju.

Nato vstane poslanec dr. Waldner ter na dolgo in široko razklada svoje posebne nazore o uravnavi hudournikov. Odkar je potoval po Francoskem in Švici in si ogledal ondotne hudournike, mu je stvar tako na srce prirastla, da je postal „apostol hudourništa“ ter kot tak izjavlja (proti g. Grafenauerju), da oni, ki je proti uravnavi hudournikov, ne izpolnjuje svoje dolžnosti napram deželi in prebivalstvu, da je diletant itd.

Posl. Grafenauer nato odgovarja, da je že naprej vedel, da se bodo njegove besede napačno tolmačile in izzvale dr. Waldnerjevo strast. „Ta gospod ima najbrž precej teorije in tudi nekoliko prakse, ali njegovo obnašanje proti meni ne hvale ravn posebnega tega gospoda, ki se je mnogo več učil kakor pa jaz. Jaz sem samo stvarno očrtal resnične razmere v Ukvi in zato mislim, da imam pravico, dasiravno sem radi preemestitve svojega mandata prišel na Spodnje Koroško. Ako je rekel gosp. profesor Waldner, da sem se izrekel proti uravnavi hudournikov, enostavno ni slišal, kar sem rekel. Rekel sem: s 30.800 K ne bomo mogli Ukve tako uravnati, da bi stvar imela kaj uspeha. To se vendar ne pravi nastopiti proti uravnavi Ukve. Pa saj bo vendar še dovoljeno o raznih stvareh drugače misliti, kakor misli o njih gospod profesor, ki se pri svojih izvajanjih spravi na taka polja, ki so mojemu kmetskemu razumu nedostopna. Če me moj velečasti gospod tovariš že na vsak način hoče okračit, naj vendar rabi izraze, ki jih razumem. Da je gospod profesor potoval po Švici in po Francoskem in si tamkaj uravnavo hudournikov ogledal, to mu pač rad verjamem, kajti on ima sredstva zato, katera pa, žal, meni niso na razpolago. Ako naj jaz to upoštevam, kar gosp. profesor pripoveduje o Francoskem, naj pa tudi pove, kake svote se na Francoskem porablajo za uravnavo hudournikov. Če me gosp. profesor Waldner imenuje diletanta, se temeljito moti. Diletant je gledališki igralec, ki prireja majhne igre, katerim pa mnogo kaj manjka; diletantstvo torej prepuščam gosp. prof. Waldnerju, o čemer naj zbornica sama sodi. Ali se to pravi, biti diletant, če sem rekel, da se Ukvi s 30.800 K ne bo mnogo pomagalo? Nisem govoril proti regulaciji, temveč sem samo

rekel, da so zato namenjena sredstva prenizka. Glasoval bom vsekako za predlog.

Nato se je sprejel predlog, kakor smo že omenili zgoraj.

Finančnemu odseku se naloži svota 3080 K postaviti v proračun za leto 1905.

9. seja dne 5. oktobra.

Med predlogi omenjamo predlog posl. Weissa, da naj se ustanovijo ustanove za kmetovalce, ki naj bi pohajali živinozdravniške tečaje.

Poslanec Weiss (nem. kat.) utemeljuje svoj samostalni predlog o uvedbi premoženjskega davka. Dežela ima v proračunu za l. 1905 primanjkljaja 181.000 K, katerega hoče pokriti s povišanjem užitninskega davka od 20 do 100 odstotkov pri vinu, vinskemu in sadnemu moštu. S tem bi bili ravno revnejši sloji prebivalstva najhujše prizadeti. Predlaga, da se uvede mesto tega povišanja premoženjski kot dopolnilni davek. Ta davek naj bi se plačeval začevši s premoženjem 10.000 K in sicer po 5 K, za vsakih 5000 K pa 2 K 50 vin. več, seveda z gotovimi izjemami in odbitki.

O predlogu se je razvila živahna razprava, v kateri se je posl. Weiss povzpel do besed, katere omenjamo na drugem mestu, katere kažejo nemško-katoliško stranko v pravi luči, kakor se bo prej ali slej očitno pokazala napram nam Slovincem.

Za predlog sta glasovala le poslanca Weiss in Krampf.

Posl. Kotz predlaga, da naj vlada ceni škodo, ki so jo povzročile povodnji in odpiše oškodovancem davek. Predlog se odkaže gospodarskemu odseku.

10. seja dne 6. oktobra.

Posl. Steinwender interpelira zaradi regulacije Drave pri Gornjem Dravogradu.

Posl. Huber predlaga, da naj vlada odpravi prepoved za izvažanje krme in da se naj dovoli prodaja krmilnih praškov.

Zbornica je potem obravnala več malenkosti.

11. seja dne 7. oktobra.

Mestni občini velikovski se dovoli 500 K deželnega prispevka za uravnavo kanalizacije v celovškem predmestju.

Posl. Huber poroča o planinskem gospodarstvu ter konstatuje lep napredek. Na 12 planinskih okrožjih so se zboljšale uredbe, za kar se je izdalo 48.557 K 60 v. Dežela je prispevala 14.202 K 50 v. — Koliko je neki tega denarja prišlo v slovenske roke? — Za l. 1905 določi dež. zbor 6000 K. Ribiškemu društvu se določi podpora 600 K za l. 1905.

O torkovi seji in dalje poročamo prihodnjič.

Društveno gibanje.

Vabilo k skupnem društvnem posvetovanju, katero priredi „odbor slovenskih nepolitičnih društev na Koroškem“ v četrtek, dne 20. oktobra t. l., popoldne ob 2. uri, v gostilni pri Cavsniku v Celovcu. Posvetovanje bo 1. o razdelitvi govorov, določitvi govornikov, oziroma potovalnih učiteljev; 2. o navodilu in ureditvi podrobnega društvenega delovanja, oziroma o društvenih učnih urah; 3. ustanovitvi društvnih knjižnic; 4. društvnem domu; 5. naročevanju časnikov, brošuric, pesmaric; 6. društveni „Zvezi“; 7. prirejanju novih iger; 8. društvenih pevskih zborih; 9. Ciril in Metodovih podružnicah; 10. ustanovitvi novih društev; 11. nasvetih udeležnikov. Dobro bi bilo, če bi se vsako društvo posvetovalo že doma o teh točkah ter prišlo k posvetovanju že z določenimi nasveti. To posvetovanje bo imelo le tedaj trajen pomen, če je zastopano vsako društvo in kraji, ki žele dobiti posebno društvo. Skušene p. n. narodnjake pa prosimo, da nam pomagajo s svojimi nasveti. Perava-Gozdanje, dne 7. oktobra 1904.

Društvo slovenskih odvetniških in notar-skih uradnikov s sedežem v Celju bo imelo svoj VIII. redni občni zbor v nedeljo, dne 6. listopada t. l. popoldne ob 1. uri v mali dvorani v „Národnem domu“. Ako ob 1. uri zbor ne bode sklepčen, vrši se isti dve uri pozneje ob vsakem številu navzočih članov po sledečem dnevnom redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Odobrenje zapisnika zadnjega občnega zborovanja. 3. Poročilo društvenega vodstva, tajnika in blagajnika. 4. Poročilo računskih pregledovalcev. 5. Volitev odbora. 6. Raznoterosti. Slučajni samostojni predlogi se morajo naznaniti vsaj osem dni pred občnim zborom društvenemu vodstvu (§ 25 dr. pr.). Ob 8. uri zvečer bode v prid društvu v veliki dvorani v „Národnem domu“ običajni koncert.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 30. septembra 1904 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravištvo „Slovenskega Národa“ v listih od 3., 7., 10., 15., 17., 21., 24. in 28. septembra izkazane zneske skupaj 366 K 47 vin.; upravništvo „Slovenca“ 32 K; podružnice: v Polzeli zbirko ob veselici 28. avgusta 69 K; za Velikovec in okolico 103 K 20 vin.; ženska in

moška podružnica v Kamniku čisti dobiček od veselice 310 K (med temi kot pokroviteljino gospe Terezije Kemperle 200 K). Bralno društvo v Dolu delež čistega dobička od veselice 10 K 20 vin.; Loški diletantje čisti dobiček Gregorčičevega večera 40 K 40 vin.; društvo „Kamnik“ v Kamniku pokroviteljino 200 K; Šentjakovski Mohorjani 24 kron; Ana Hrenova iz Krakovega pokroviteljino 200 K; Anton Štritof 2 K, Anton Brce, župnik, 4 K; J. Žagar, župni upravitelj pri sv. Lovrencu ob Temenici, 40 K; Karol Dolenc, ravnatelj pom. uradov na Dunaju, 1 K; Radojca Vivod in Janko Ilc iz Šmarja dobiček pri igrah 10 K; N. Poniž, Gorica, 3 K; Hrabroslav Jenko, Lipica, 2 K; dijaki iz Sv. Petra pod sv. Gorami nabrali v veseli družbi 30 K; Adela Detela v Dobu 20 K; Ivan Mlakar 2 K; Fr. Demšar 4 K; Iv. Novak, Dole, 2 K 70 vin.; Forto Herle v Solčavi, zbirko 2 K 61 vin.; Frank Sakser, New-York, kot preostanek med Slovenci v Ameriki nabrane svöte za nabavo traku društveni zastavi ljubljanskega telovadnega društva „Sokol“, 120 K; Iv. Sakser, župnik, 5 K; Fran Maselj ustanovništvo 20 K. Za mladinske spise: 58 K 10 vin. Za „národni kolek“ 180 K.

Akademično tehnično društvo „Tabor“.

Kakor se nam poroča iz Gradeca, se je vsled razdora v „Triglavu“ osnovalo novo akademično društvo „Tabor“. Naš namen gotovo ni pospeševati razdora med slovenskim dijaštvom, kateremu je ravno v Gradcu edinost nad vse potrebna, ker pa stojimo pred dejstvom, da imamo razdor tu in mesto enega dve društvi, želimo le, da bi i novo i staro društvo gledali nato, da bo imel národ kaj koristi od nju.

Slovenstvo in Slovanstvo.

† **Dr. Vladimír Levec.** V soboto je umrl v Ljubljani dr. Vladimír Levec, sin značnega slovenskega književnika Frana Levca. Umrl je bil vzlic svoji mladosti, doživel je le 28 let, lani poklican kot profesor na vseeučilišče v Freiburgu v Švici. Slovenci izgubimo z umrlim izreden talent. Bila mu lahka slovenska zemljica!

Ortopedični zavod se bo v kratkem otvoril v Ljubljani pod vodstvom dr. Ivana Oražna. Stem bo marsikateremu Slovincu, ki ima pohabljenό deco, pomagano. Sedaj se je moralo take ubožčke pošiljati na razne klinike, kar je bilo zvezano z velikanskimi stroški, odslej pa bomo imeli Slovenci domači zavod, kjer bo ustrezno vsem zahtevam.

Odbor sadne razstave v Radovljici naznanja vsem onim, ki žele kupiti večje ali manjše množine lepega sadja, da je zbral od razstavljalcev tozadevni materijal. V posebni knjigi je zabeleženo, koliko imajo posamezni razstavljalci sadja za prodati in po kateri ceni. Kdor želi sadja kupiti za dom ali za kupčijo, naj pride v razstavo, da si izbere vrste in potem naroči ali direktno pri razstavljalcu ali pa po posredovanju razstavnega odbora. Lastnikom sadja, posebno iz bližine Radovljice, pa se priporoča, da čim prej pripeljejo ali prinesejo sadja na prodaj v razstavo, ker si prebivalstvo mesta Radovljice samo želi nakupiti nekaj lepega zimskega sadja. To naznanja odbor zaradi tega, ker želi, da donese razstava že neposrednih koristi razstavljalcem in občinstvu. Ta sadni semenj v razstavi lahko prične takoj in traja do zaključka razstave.

Nemec je Nemeč, če ga stokrat obrneš. Ni še dolgo temu, kar so se vršile deželnozborske volitve na Štajarskem in se je v mariborskem volilnem okolišu morala vršiti oža volitev med nemško-nacionalnim in nemško-katoliškim kandidatom. Katoliški Nemci so seveda upali na zmago le s pomočjo slovenskih glasov. Slovenci so tudi glasovali za nemško-katoliškega kandidata Lopiča. Ko so pa vstopili slovenski poslanci v deželno zbornico in so začeli čitati slovenske interpelacije, se je takoj oglasilo glasilo katoliških Nemcev, graški „Volksblatt“, in začelo rohneti zoper slovenske poslance, češ da se drznejo v deželnem zboru s slovensko besedo na dan. — Vidite torej, takšni so! Le obrnite Nemeča sto in stokrat, vedno vam je enak — Slovenec mu je le dobra molzna kravica, katera je za Nemeča le toliko časa dobra, dokler mu potrpežljivo daje dobiček, ko pa zahteva sama zase krme, ima pa Nemeč hitro pripravljeno gorjajočo, da udari po njej. Ali je morebiti pri nas na Koroškem kaj drugače? Na to naj si odgovarja vsak sam.

Nemška hvalečnost. Pri ožjih deželnozborskih volitvah v mariborskem okolišu je zmagal nemško-nacionalni kandidat Stiger edino le s pomočjo socialnih demokratov. Seveda se je ta zmaga slavila v nemško-nacionalnem taboru z vsem mogočim vriščem in hrupom. Tako tudi v Slovenski Bistrici, bivališču Stigerjevem. Na to zmagoslavje je prišlo tudi nekaj socialnih demokratov, ker so mislili, da smeje kot rešitelj nemštva v mariborskem okrožju tudi popiti čašico piva na račun zmage. Eden izmed njih je celo vstal in rekel, da se imajo Nemci

edino le socialistom zahvaliti, da so zmagali. Toda to je bilo preveč, ker je bilo resnično, in „hvaležni“ Nemci so vrgli ubogega demokrata iz gostilne. Tako se godi vsakomur, ki računa na hvaležnost Nemcev!

Boj za slovensko šolo v Trstu. Celih dvajset let že traja boj za slovensko šolo v Trstu in šele sedaj se je vendar enkrat obrnila cela zadeva po želji in upravičeni zahtevi slovenskega prebivalstva. Vlada je namreč roko v roki s tržaškimi Italijanaši svoj čas spoznala, da mesto Trst nikakor ni prisiljeno, ustanoviti slovenske šole. Proti temu odloku tržaškimi Slovincem skrajno neprijazne vlade so se pritožili tržaški Slovinci na upravno sodišče, katero je v petek izreklo svojo rzsodbo, s katero je ovršlo odlok vlade kot nezakonit ter izreklo, da velja tudi za Trst državni šolski zakon, po katerem se mora ljudska šola ustanoviti, kjer to zahtevajo razmere, dovoljno število otrok itd. S tem seveda še ni rečeno, da se bo v kratkem otvorila slovenska šola v Trstu, treba bo začeti delo iznova, toda dokazov za potrebo slovenske šole pač ne bo težko doprinesti in tako smemo upati, da bo v doglednem času zadovoljeno največji zahtevi slovenskega tržaškega prebivalstva. Vrlim boriteljem za pravice slovenskega národa v Trstu izrekamo tem potom svoje najodkritosrenejše častitke na njihovem velikanskem uspehu! Živeli!

V Trstu so zasledili nekega Franca Lange, ki je bil blagajnik v neki veliki banki v Monakovem na Bavarskem. Ta Lange je bil tako vesten blagajnik, da se nikakor ni mogel ločiti od blagajne in zato jo je vzel s seboj, ko je „odpotoval“ v Trst. Le to je bilo, da je to storil brez dovoljenja banke. Tržaška policija mu je pojasnila, da se tako ne sme delati, in ga je spravila pod ključ. — Res čudno, da se med nemškim národom, ki se smatra sam sebe za najpoštenjega na svetu, vedno dogajajo tako velikanska poverjenja. Ali naj se zgodi kaj takšnega pri nas Slovincih, vpijejo vsi nemški časopisi o slovenskih tatovih in goljufih, sramotijo celi naš národ, toda velikanskega bruna v svojem očesu ne vidijo. Ali naj morda tudi mi rečemo, da je zaradi onega Langeja vsak Nemeec tat?

Na Hrvatskem se vzlic temu, da je po odhodu krvoloka Hedervaryja novi ban nekoliko pravičnejši svojemu národu, vendar še nadalje dela po Hedervaryjevem načinu. Znano je namreč, da za časa onih velikih lanských nemirov na Hrvatskem ni hotel poveljnik domobranstva, katero ima na Hrvatskem hrvatsko poveljevanje in uradovanje, vojni podmaršal Čanić dovoliti, da bi domobranstvo izšlo proti národu, za kar so ga potem prestavili. Njegov naslednik, vojni podmaršal Grba, tudi pošten Hrvat, pa se je tudi uprl novemu naklepu Madžarov proti Hrvatom. V Budimpešti namreč hočejo polagoma izpodrinuti hrvatski poveljni jezik iz hrvatskega domobranstva ter pošiljajo zato častnike na Hrvatsko, ki razumejo samo madžarski. Grba je izjavil, da rajši odstopi, kakor pa da bi trpel take krivice. Slava možu, ki kot vojak zna ceniti jezik svojega národa!

Dopisi.

Št. Jakob v Rožu. Čudni so naši koroški pomemčni nasprotniki. Kjer imajo večino, tam so seveda neomejeni gospodarji, in uboga para Slovenec se brez njihovega dovoljenja še ganiti ne sme. Kjer so pa v manjšini, tam so predrzni brez meje.

Nekaj tednov sem, odkar prireja tukajšnje izobraževalno društvo shode, na katerih je razgovor o naši šoli, prinašajo nemški listi o teh shodih skoro neverjetna, grdo zavita, zlagana poročila. Za neresnična poročila o shodu pri Tišlarju na Bistrici so že dobili lekcijo od g. župnika na shodu v Velikivsi, da so bili kar poparjeni. Seveda, kaj naj rečeš, če si kriv? — Vsi dopisi v nemških časopisih iz Št. Jakoba slikajo položaj tako, kakor bi bilo vse od našega župnika naščuvano, da, „Bauernzeitung“ je celo pisala, da v Št. Jakobu ni več varnosti za življenje. Ali kdo pa hujska? Dolgo smo molčali, sedaj pa je že preveč. Na podlagi istinitih dejanj in izgovorjenih besed bomo dokazali, kdo hujska.

Ko je sklicalo tukajšnje izobraževalno društvo 4. septembra shod v Velikivsi, da se tam glede šole mirno pogovorimo, je povabilo tudi naše politične nasprotnike, da ne bi zopet pisali, da zborujemo zavratno, skrivaj. Kako pa so se vedli ti kot gostje vljudno povabljeni ljudje? Pribijemo najprej to, da so prišli na shod pijani, torej ne z namenom, da bi se mirno razgovarjali, oziroma stvarno ugovarjali našim govornikom. Eden je nosil celo na shodu steklenico žganja, da je zalival sebe in druge. Njihov namen je bil edino le, razbiti naš shod. Saj je že pred otvoritvijo zborovanja rekel šentpeterski krojač g. župniku: „Danes ne boste imeli dosti časa pisati, ker bomo shod prej onemogočili.“ Tudi fante, ki so se dali zapeljati, je že pred shodom poučeval, da naj začnejo takoj kričati, kakor hitro se bo kdo od naših oglasil. Kdo torej hujska? Ali je morda g. Ražun hujskal, ko je na-

vduševal Mačkov Korl na tem shodu somišljenike, da naj vpijejo „hajl“: „le vpijte hajl, le vpijte!“ — Kdo je ukradel na predvečer zborovanja zastavo, še predno se je razobesila, kar je dalo povod za vznemirjenje? Naši gotovo ne bodo sami sebi jemali zastave. Kdo torej hujska? Ali ne tisti, ki pošilja v časopise neresnične dopise, ki jemljejo poštenim ljudem čast?

Toda tako debelih laži, kakor o zadnjem shodu pri Primiku na Raki, še ni prinesel prej noben list, niti „Štajerc“, ko je prinesel iz Št. Jakoba o občinskih volitvah in županu dopis, v katerem je mrgolelo samih neresnic, katere je moral seveda dotični list pozneje tudi popraviti. O shodu pri Primiku je poročala graška „Tagespošta“, kakor bi bil zopet hujskal g. župnik. Istina je, da so govorili trije govorniki: g. Antonič, g. Ražun in g. Hüttner. G. Ražun je govoril, kakor navadno, jako trezno in stvarno. Žraven tega še dopisnik hinavsko zavija; pravi, da se „nemškomisleči“ niso udeležili zborovanja, ker je bila tedaj kvaterna nedelja. Oj ti preklicano farizejstvo! Pa pravi vzrok, zakaj jih ni bilo k zborovanju? Zbali so se kraja, ker je Raka in sploh cela tamošnja okolica trdna, popolnoma naša. Ko bi spoštovali nedeljo, bi se ne bili posve-tovali pri Ledralju v Gorinčičah, kako bi naše zborovalce naklestili, in to seveda tudi na kvaterno nedeljo. Glejte jih svetnike! Zato so pa tudi prišli k Primiku, ko so se naši zborovalci že razšli. misleč si seveda, da ne bo več mnogo naših tam, z ostalimi pa bodo imeli lahko nalogo. Posesnika Grila, ki jih je kot dobre znance nagovarjal, da naj ne nasprotujejo sedanji šoli, ki je boljša od utrakvistčnih, kakor se je sam prepričal, so začeli strážansko zmerjati. Trije naši so stopili v vežo pogledat, kdo tako strašno kriči. Stari Petrovec jih brez vsakega povoda začne koj psovati s faloti in „šelmi“, na kar stopi v sobo posestnik Lepušic, p. d. Mežnar, in vpraša, kdo je falot. Petrovec ga udari takoj po glavi, da je bil ves krvav. V istem trenutku prileteti kopa kupic, ki so bile namenjene omenjeni trojici. Sreča je bila še, da je Mežnar padel na tla in so tako kupice sfrčale črez njega, sicer bi ga bile lahko smrtno ranile. Ostala dva moža sta bila nevarno ranjena, eden na čelu blizu očesa, drugi na prsih. Tudi gostilničar, ki je hotel miriti, je dobil z vrčem po glavi nevarno rano. Tako je resnica in ne kakor poročila graška „Tagespošta“. — Zato tudi mi radi pritrdimo „Bauernzeitung“, da nismo varni življenja, pa pred kom? Kdaj so naši ljudje koga tako napadli, kakor oni nas? Sedaj še le razumemo, zakaj šentjakobski dopisnik po nemških časopisih vedno piše o svojih nemškomslečih naprednjakih: pri tepežu so res zelo napredni.

Ali naj torej zopet vprašamo, kdo hujska? Ali ne tisti, ki so začeli šolo razdirati in so vrhu tega še dovolj predrzni, da pišejo neresnico in dolžijo druge hujskanja? Dobro poznamo dopisnika in njegovoga duševnega voditelja. Če nas izzivajo na boj, ga sprejmemo, a bili ga bomo tako dosledno, da jim bo sapa pošla, kakor pri občinskih volitvah. Najprej so dosegli, da so bile občinske volitve ovržene, potem pa si še blizu niso upali, ko je prišlo do zopetne volitve. Je to možato? Kdo torej hujska?

Slišali smo tudi že, da mislijo ustanoviti tu sulferajnovu podružnico. Pomislite: to hočejo storiti v popolnoma slovenskem in še v národno probujenem kraju in potem pišejo, da g. Ražun hujska. Da je duša protislovenskega gibanja učitelj Krebitz, je v Št. Jakobu javna tajnost. In ta človek je na dosedanja slovenski šoli šolski vodja!

O nadaljnjem razvoju cele zadeve zopet ob priliki.

Dobrlavas. (Občinske volitve.) Strah in groza obhaja našo nemškutarijo, kedar se spomni občinskih volitev, kajti saj je vsak naš občan trdno prepričan, da nova volitev vrne zopet Slovincem njihovo last — večino v občinskem zastopu. Seveda je zato v nemškutarskem taboru velikanski strah in trepet. Slovinci smo uverjeni, da nam je pri novih volitvah poleg tretjega razreda popolnoma zagotovljen tudi drugi razred, torej zmaga. Ni se torej čuditi, da sedanja večina v občinskem odboru dela na vse kriplje, da bi se odlok deželne vlade, s katerim so bile zadnje volitve ovržene in razpisane nove, razveljavil.

Volitve so bile razveljavljene z odlokom deželne vlade z dne 8. julija t. l. Občinski odbor je dne 26. julija sklenil, da se zavlečejo nove volitve do 15. septembra, dasiravno bi se bile volitve morale obnoviti v postavnem roku. Sklenil pa je odbor to nepostavnost edino le zato, da bi se stvar zavlekla in da bi imela sedanja večina časa za agitacijo, kajti da bi upravno sodišče razveljavilo odlok deželne vlade, s katerim so bile prve volitve ovržene, ni niti za pomisliti. Toda občinski odbor je vedel, kake prijatelje ima v Velikovcu in na to je računal.

Odbor je imel svojo sejo dne 26. julija in slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Velikovcu je dne 5. septembra izdalo odlok, s katerim se razveljavlja sklep občinskega odbora z dne 26. julija.

Torej poldrug mesec je bilo treba, predno se je stvar rešila. V tem času bi bil najpočasnejši polž prilezel iz Doblrevasi v Velikovec in nazaj. Pa to še ni vse. Kunštni občinski odbor se je pritožil proti temu odloku na deželno vlado in ta je z odlokom z dne 3. oktobra potrdila odlok okrajnega glavarstva, da se v Doblrevasi ne sme počakati z volitvami do 15. septembra. Zdej naj se pa pameten človek ali jezi ali smeji ali joka, ali sploh, kar hoče, „pogruntal“ pa gotovo ne bo, kako je to mogoče, da se oktobra prepoveduje čakati do septembra. Pa teh homatij še ni konec, kajti proti temu odloku je še dovoljena tekoma štirih tednov od dneva dostave pritožba na ministrstvo. Pritožba se mora vložiti pri okrajnem glavarstvu. Ako računamo tako, kakor je bilo dosedaj, potem se smemo nadejati, da bo imel občinski odbor morda v šestih mesecih vendarle že odlok ministrstva v roki.

To rekuriranje in pritoževanje nam podaja pač jasno sliko o naših razmerah. Trdno smo namreč prepričani, da bi bilo v nasprotnem slučaju že zdavnaj vse rešeno. Ako bi bil občinski odbor slovenski, bi bilo slavno c. kr. okrajno glavarstvo s svojimi odloki strašansko hitro, tako pa seveda vrana vrani ne izključe oči. Toda ravno tako trdno pa smo tudi prepričani mi, da vse to zavlačevanje ne bo imelo za naše nasprotne nikakega uspeha, kajti ako oni rabijo časa za agitacijo, tem boljše ga bomo porabili tudi mi, in ko pride čas novih volitev, bomo videli, kaj jim je pomagalo vse zavlačevanje. Doblrevasi bo zopet slovenska, pa naj se postavijo vsi nemški in nemškutarski Mihelni na glavo ali pa ne!

Gospodarske stvari.

Za kmetovalce. Vojaška oblast kupi 6260 q pšenice in 19.700 q rži, postavljene na glavni kolodvor v Mariboru. Zvaga se potem v vojaškem oskrbovališču. Nadalje dostavljene v dotična vojaška oskrbovalna skladišča 1200 q rži za Celovec, 600 q za Beljak in 4300 q za Gradec. 3740 do 5600 q ovsca oziroma 1860 q zdrobljene turšice, ali 1860 q ječmena za krmo, ali 2487 q leče, ali 3492 q grahore za Gradec; 7290 q do 8660 q ovsca, oziroma 1377 q zdrobljene turšice, ali 1377 q ječmena, ali 1831 q leče, ali 2573 q grahore za Maribor; 2575 do 3300 q ovsca, oziroma 725 q turšice zdrobljene, ali 735 q ječmena, ali 967 q leče, ali 1360 q grahore za Ljubljano, 200 do 1400 q ovsca, oziroma 1200 q zdrobljene turšice, ali 1200 q ječmena, ali 1600 q leče, ali 2250 q grahore za Celovec; 2050 do 2750 q ovsca, oziroma 700 q turšice, ali 700 q ječmena, ali 930 q leče, ali 1410 q grahore za Gorico; 1930 do 3200 q ovsca, oziroma 1270 q zdrobljene turšice, ali 1270 q ječmena, ali 1691 q leče, ali 2381 q grahore za Beljak, 1200 q ovsca za Trst in 850 q ovsca za Pulj. Ponudbe se sprejemajo do 24. oktobra t. l. do pol 10. ure dopoldne pri intendanci 3. voja. Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem vojaškem oskrbovalnem skladišču, potem pri okrajnih političnih oblastih in kmetijskih družbah v obsegu 3. voja (Štajarsko, Koroško, Kranjsko, Istra, Goriško).

Shod kranjskih sadjarjev v Radovljici. Pred zaključkom sadne razstave se bode vršil v Radovljici shod kranjskih sadjarjev, na katerem bode razgovor o napredku domačega sadjarjeje. Dan temu shodu se določi natančno v kratkem. Na shod opozarjamo vse za domače sadjarstvo zanimajoče se kroge, da se blagovolijo pripraviti in si prirediti kak pameten predlog.

Sadna razstava v Radovljici. Z ozirom na vesti, ki se širijo po nekod, češ, da bo razstava že v nedeljo zaključena, izjavlja osnovalni odbor, da bo razstava trajala še do 17. t. m., kakor je bilo to že prvotno naznanjeno po lepakih in okrožnicah. V izvenrednem slučaju pa se razstava še morda podaljša za osem dni. Do vsega tega privedla je okolnost, da so se od izvestne strani še tik pred otvoritvijo širile vesti, da razstave sploh ne bo in se je s takimi poizkusi, razstavi škodovati, zares odvrglo od udeležbe in obiska mnogo ljudi. Šele, ko je občinstvo spoznalo neutemeljnost teh govoric, jelo je pošiljati v obilici najlepše sadje na razstavo in pričelo isto obiskovati. Zanimanje za razstavo traja in to daje odboru opravičen povod, da razstave še ne zaključí. Vsekakor pa naj slavno občinstvo pohiti v Radovljico, da si ogleda to razstavo, ki je tako gledčadnih zbirk kakor tudi gledčadnih zgodovine svojega postanka nekaj — posebnega med razstavami.

Politični pregled.

V kranjskem deželnem zboru se tudi letos nadaljuje obstrukcija od vseh treh strank, da nikakor ni mogoče priti do rednega dela. Naš namen nikakor ni, vtikati se v zamotane kranjske razmere, pripomnimo le toliko, da mi obmejní Slovinci vsled

domačega razpora na Kranjskem trpimo več nego Kranjci sami. kajti opora, ki bi jo lahko imeli mi na mejah od središča Slovenije, nam vsled nezdravih razmer v središču ravno tako izostaja, kakor kranjskemu prebivalstvu deželne podpore. Naša najiskrenejša želja je pač, da bi kranjski Slovenci čimprej izpoznali to, o čemer smo mi obmejaši že zdavnaj trdno prepričani — da kranjsko Slovenstvo samo sebi koplje grob.

Dalmatinski deželni zbor se je komaj sešel in je bil tudi že zopet zatvorjen. Kriv temu je namestnik dalmatinski, baron Handel, ki se je ob neki priliki izrazil, da Dalmatince nima časti. Seveda je bila zaradi te izjave vsa Dalmacija skrajno ogorčena. Zahtevalo se je, da namestnik opozove te besede, ali Handel ni storil tega, temveč uvedel proti uradnikom, napram katerim se je tako žaljivo izrazil, disciplinarno preiskavo. Ko se je deželni zbor otvoril, je vstal najstarejši poslanec, dubrovniški župan Čingrija, ter v imenu vseh treh strank, Hrvatov, Srbov in Italijanov izjavil, da poslanci ne pridejo v deželno zbornico, dokler bo Handel namestnik. Handel jo je popihal iz zbornice in dal deželnemu glavarju cesarjevo pismo, s katerim se deželni zbor zaključuje.

V češkem deželnem zboru nadaljujejo Nemci obstrukcijo. Vlada je sicer skušala posredovati med Čehi in Nemci, ali ta pogajanja so vsled trdoglavosti Nemcev ostala brezuspešna.

Nov tržaški namestnik. Ker je dosedanji tržaški namestnik, grof Goëss, vendarle enkrat izprevidel, da mu je tržaško namestništvo pretrudljivo, je bil imenovan njegovim namestnikom knez Hohenlohe, dosedanji deželni predsednik bukovinski. O novem namestniku se pripoveduje, da je pravičen mož, kar se bo kmalu pokazalo, posebno ko tržaški Slovenci zopet nastopijo s svojimi šolskimi zahtevami.

Nov poveljnik avstrijske mornarice. Dosedanji poveljnik avstrijske mornarice, admiral baron Spaun, je v visoki starosti stopil v pokoj. Njegovim naslednikom je imenovan viceadmiral grof Montecuccoli-Polinago.

Hrvatski sabor se snide začetkom meseca novembra. Glavna razprava se bo vršila o nagodbi z Ogrsko, katera se bo vsled protinarodne večine v saboru gotovo sklenila tako, da bo Ogrska imela svoj dobiček, Hrvatska pa večno izgubo.

Rusko-japonska vojska.

Z rusko-japonskega bojišča ni posebnih poročil o novih izprehembah. Listi večinoma prinašajo poročila o bojih, ki so se vršili pred kratkim okrog Port Arturja. Najhujši je bil napad na Visoko goru. Rusi so večinoma rabili strojne puške, katerih učinek je bil naravnost grozen. Drugi dan je bilo celo gorsko pobočje posejano z mrličmi. Japonci so bili tako utrujeni, da so prosili premirja, da pokopljejo mrtve, pri čemer so pa tudi Rusi pomagali. Ko je premirje poteklo, se je iznova začel boj. Japonci so izpoznali, da z napadi ne bodo nikdar zavzeli trdnjave, temveč jo hočejo izstradati, kar se jim pa tudi izlepa ne bo posrečilo, ker je trdnjava še dobro oskrbljena z živili. Rusi prav pridno popravljajo utrdbe, ki so jih Japonci poškodovali. Sicer je življenje v Port Arturju skoraj ravno tako, kakor v mirnem času. Godba igra vsak teden dvakrat. Tudi živila niso tako draga, kakor pišejo nekateri Japoncem prijazni listi, kajti mestni svet nadzoruje trgovce, da ne zahtevajo previsokih cen. General Veličko, ki je dospel iz Mandžurije v Petrograd, se je izrazil, da Japonci ne bodo Port Arturja nikdar zavzeli z naskokom. Trdnjava se bo držala, dokler bo imela le še eno patrono.

V Mandžuriji je ostalo dosedaj vse pri starem. Glavna ruska moč je še vedno združena okrog Mukdena in kakor se zagotavlja od dobro poučenih ruskih krogov, se tudi Rusi ne bodo dalje umikali. Armada se koncentrira in bržkone že v kratkem začne napredovati proti Japoncem. Nove čete prihajajo redno. Ruska armada se bo razdelila v dva dela; enemu bo poveljnik general Kuropatkin, drugemu pa general Gripenberg. Vrhovno poveljništvo bo imel general Kuropatkin. Tako bo mogoče uspešnejše nastopati proti trem japonskim armadam.

Japonci se morajo boriti poleg Rusov še z drugim sovražnikom in to je huda zima. Dočim so ruski vojaki navajeni mraza, je japonsko vojaštvo navajeno na milejše podnebje in bo vsled hude zime zelo trpelo, dasiravno se tudi na japonski strani delajo vse mogoče priprave za zimsko vojsko.

Kakor je izprevideti iz najnovejših vesti, se polagoma že začena boj med prednjimi stražami, do glavne bitke pa še ne bo prišlo tako kmalu, ker hočejo Rusi prisiliti Japonce, da bi začeli boj ob reki Hun, Japonci pa nameravajo počakati, da bi z dovolj močnimi četami obkolili rusko armado. Gotovo je, da bo bitka okrog Mukdena ena najzanimivejših, pa morda tudi najkrvavejših novega časa.

Razne stvari.

Berolinski mestni zastop in Slovani. Berolinski mestni urad je dovolil odločnim češkim in poljskim „Sokolom“, da telovadijo v telovadnicah mestnih šol. Naučno ministrstvo pa je to prepovedalo. Mestni zastop je nato v svoji seji enoglasno protestiral proti temu odloku, češ, da vlada nima pravice izdati takega odloka. Sam nadžupan je izjavil, da se stem kršijo pravice mestnega zastopa. Gledé čeških in poljskih sokolskih društev pa je izjavil mestni zastopnik Kassel, da so ravno tako člani teh društev berolinski meščanje, kakor drugi, kateri imajo iste pravice kakor njihovi nemški so-meščanje. Predlog, da se mestnemu uradu izreka priznanje za njegov nastop proti vladi, je bil z burnim odobravanjem enoglasno sprejet. — Tako je med poštenimi Nemci; kako je pa v naših krajih, kjer gospodarijo odpadniki, nemškutarji?

Hude ženske. Ko se je v Odesi na južnem Ruskem pripravljalo vojaštvo, med katerim je bilo veliko židov, da odide na azijsko bojišče, je nastal med židovskim ženstvom velikanski vrišč in jok. Ker pa to vse ni nič pomagalo, se je vrgla cela kopa žensk pred vlak na progo, da bi vlak ustavile. Strojvodja je moral nanje spustiti vročo paro, da so se umaknile. Ker pa vlaka niso mogle zadržati, so udrele na kolodvor ter tamkaj razbile vsa okna.

Pasje matere pravimo mi Slovenci onim postarnim ženskam, večinoma zarjavelim devicam, katere vso svojo ljubezen izkazujejo pasjim živalicam. Pač res, nekaj more imeti rad vsak človek na svetu, in če je to ravno pes, tudi še ni tako čudno, pač pa je naravnost pretirano, kar se poroča o neki londonski milijonarki. Ta „pasja mamica“ je priredila v proslavo rojstnega dneva svojega psička veliko pasjo pojedino, h kateri je povabila s tiskanimi vabili pse svojih prijateljev. Pet strežajev je streglo. Gospodje psi so jedli klobasice s solato, pohanega kozlička, sladoleđ in čokolado. Za spomin je pa vsak dobil cel štrukelj. Skoraj bi rekel človek, da se nekaterim ljudem prav pošteno meša.

Drago stanovanje. Če pride človek z dežele v mesto in mora plačati dve kroni za sobo v hôtelu, se mu to zdi že več ko preveč. Tako si pa ni mislil ameriški milijonar Joung, ki je najel v nekem novojorškem hôtelu stanovanje s petimi sobami za 225.000 kron na leto. Sobe so bile res lepe, postelja je stala sama 50.000 kron in je bila iz lesa vrtnic, pa bila je dolgemu Joungu — prekratka, a vzlic temu mu ni bilo žal plačati onih tisočev.

Listnica uredništva.

Gozdanje: Dopis brez podpisa. Principijelno v koš, razun če pravočasno sporočite ime.

Kazaze: Brez pomena za širšo javnost. Izostane.

P. n. gg. dopisnike opozarjamo, da je uredništvo „Mira“ odslej v Pavličevi ulici št. 7., ne pa v tiskarni družbe sv. Mohorja ali nekje v Vetrinjskem obmestju. Vse pošiljatve naj se torej naslovljajo na pravi naslov, da ne bo neljubih pomot in zakasnitev. Uredništvo.

Loterijske številke od 8. oktobra 1904.

Gradec 54 50 17 41 40

Dunaj 9 27 35 20 47

Slovenci, spominjajte se Velikovške šole!

Stanje hranilnih vlog:
18 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
nad 550.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje

po 4%

ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5⁰/₁₀% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6⁰/₁₀% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4¹/₂% do 5⁰/₁₀%.

NAZNANILA.

Izvrsten okus kave dosežete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJU“
vsem odjemalcem zastoj pošiljani mesečna.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se v ljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavitek itd. po najnižjih cenah.

Lovske puške

vseh sestav, priznano
delo prve vrste, z naj-
boljšim strelnim učin-
kom, priporoča

Peter Wernig

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu
ter zahtevaj vselej in povsod ci-
korijo Cirilovo, torej slovensko,
katera je najboljša in v prid družbe
sv. Cirila in Metoda.

Na znanje!

P. n. kmetje se v njih lastni prid pro-
sijo, naj potrebno usnje za jesen kupijo samo
v trgovini z usnjem: Adolf Mechur (prej Jakob
Petschovnik), Celovec, novi trg 4.

Zagotavljam najcenejo postrežbo s spoštovanjem

Adolf Mechur

trgovina z usnjem, Novi trg št. 4. v Celovecu.

Kmetsko posestvo

v dobrem stanju, ¼ ure od Vrbe ob Vrbskem je-
zeru ležeče, z vsem premakljivim blagom ali tudi
brez njega, se zaradi družbinskih razmer takoj
prodá. Kupna cena je 2800 gld. (5600 kron). Več
pové: A. Kozianka v Doléh, p. Vrba ob Vrb-
skem jezeru na Koroškem.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dné 15. oktobra t. l. Plačila 16 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Kovačnica

z vsem orodjem in stanovanjem se takoj oddá v najem v Podgorju v Rožu. Je edina kovačnica v Podgorju in je veliko dela, domačega in pri železnici. Več pové lastnik **Fr. Jurič**, pošta Podgorje v Rožu na Koroškem.

Naznanjam vljudo, da je ravnokar izšel moj **novi veliki cenik**, ki obsega čez 600 podob. in katerega razpošiljam **zastonj in poštine prosto**. Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je to dokaz, da je isto res fino, da so cene nizke in postrežba pošena. Naj se zatorej vsak zanesljivo obrne do moje tvrdke.

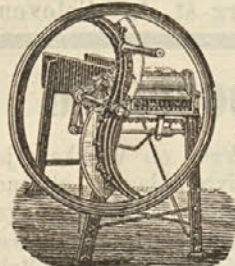
Z velespoštovanjem

H. Suttner

urar in zalagatelj c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju.

Takoj se prodá

dobro ohranjena hiša s 30 orali posestva in **mutni mlin** s tremi tečaji, vse v dobrem stanu, v Vinarah pod Visokim Strmcem, pol ure od Vrbe in četrte ure od postaje Lipa-Strmec. Če treba, se prodá tudi mlin sam. Več pové gospa Ana Falle v Vinarah, pošta Vrba.

Kdor hoče **po ceni** kupiti dobre kmetijske stroje, kakor rezalnice za krmno, mlatilnice, gepeljne s postavljanjem in z jamstvom, kakor tudi kolesa in šivalne stroje, naj se obrne do

Tomaza Svetina

zaloga strojev

Celovec, velikovška cesta št. 22.

➔ Vsa tržni-četrtka razpostavim na Novem trgu nekaj strojev za razprodajo. (Nimam agentov in morem zato stroje oddati precej ceneje.)

Hočete dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja? Da dosežete to, skrbite zato, da ohranite zdrav želodec in redno prebavljanje.

Germanovem življenjskem cvetu (esenci),

katerega z največjim uspehom rabi pri **pomanjkanju teka, slabosti želodca, napihnenju, gorečici (zgagi), slabosti, glavobolu, omotici, krču, zaprtem telesu, zlati žili**. Po preobilih pojedinah, posebno po mastnih in težko prebavljivih jedilih, ta cvet odstrani tiskanje in bolečine in zbuja tek, s čemur v visoki meri pomaga k ohranjenju telesa. Ker odstranjuje vse sprjene soke iz telesa, očiščuje kri, in ima tudi pred vseni podobnimi pripomočki to prednost, da je čisto neškodljiv, če se tudi rabi dolga leta, ker je napravljen iz najfinjših, skrbno izbranih zelišč, ter ima prijeten, grenko-aromatičen okus, da ga morejo rabiti tudi občutljive osebe, otroci in žene.

Germanov življenjski cvet kot pravo ljudsko in domače sredstvo, naj ne manjka v nobeni hiši, ker dostikrat obvaruje pred hudo boleznijo, ko ni zdravniške pomoči blizu. Pri nakupu naj se vedno zahteva **Germanov življenjski cvet iz lekarne „črni orel“ v Belovaru**, ker so še sredstva z enakim imenom, a ne tako dobra. Za znamenje pristnosti mora vsaka steklenica, ki je v zelenem zavitku, nositi polno ime tvrdke: **Lekarna „pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvatsko), kamor je tudi pošiljati vsa poštna naročila. Cena steklenice K 1.40, po pošti vsaj dve steklenici. Za zavoj 40 vin. več, kot pošto povzete, ali se pošlje znesek prej. Naslovi morajo biti pisani razločno in natanjko. Pojasnila, prospekti, navod o porabi zastonj.

Germanov življenjski cvet moram trpečemu človestvu najtopleje priporočiti, ker sem se osebno, kakor pri mnogih občanih, katerim sem ga priporočal, mogel prepričati, o izvrstnih uspehih.

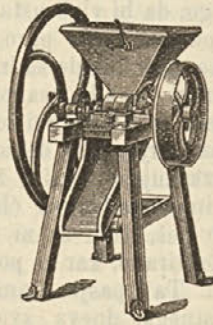
Dve steklenici, kateri ste mi poslali, sta mi zelo dobro storili. Prosim, pošljite še 6 steklenic. **Peter Gradinač**, vp. župnik, Gradec.

Naznanjam Vam, da sem od raznih stranj poskusil že mnogo sredstev, ali nobeno ni imelo zaželjenega uspeha, kakor Germanov življenjski cvet. **Andrej Žizek**, Sv. Ana na Krembergu.

➔ Pošljite mi zopet osem steklenic Germanovega življenjskega cveta, ki ga bom vsem bolehalocim na želodcu najtopleje priporočala. Jaz že Apolonija Haberl v Semrjah, Stajersko.

Proti pomanjkljaju klaje!

➔ **Stroji za prirejanje krme.**

Rezalnica za rezanico in krmno, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlinski za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmno, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane. — Najboljši sejalni stroji „AGRI-KOLA“ brez preminalnih koles za vsako seme, za hrbe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperu izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par.
na Dunaju, II./1., Taborstrasse 71.

➔ Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo. ➔
➔ Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. ➔

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri želočnih boleznih, ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo naduho, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo

izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v židocem. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti boleznim na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanaestorica se ne pošilja. — **Cena je naslednja** in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K, 5 ducate (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljančič, seljak itd.

Ustanovljena 1. 1360.

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

➔ Zdravje je največje bogastvo! ➔

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je ➔ **zajamčeno čisto** ➔ in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Dobiva se povsod!**

Varstvena znamka.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 1.000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

➔ **Kolodvorska cesta št. 27.** ➔

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

➔ Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila. ➔

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.